

بررسی جنبه‌های عامیانه گویش سنگسری

دکتر عبدالله حسن‌زاده میرعلی*

استادیار دانشگاه سمنان

مریم ابراهیمی

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه سمنان

چکیده

فرهنگ هر ملتی در حکم زندگی‌نامه و روشن‌گر سوابق تاریخی یک کشور است. ادبیات عامیانه، که قدمت آن به درازای حیات بشری است، سینه به سینه به طور شفاهی از نسلی به نسل دیگر منتقل شده‌است و خود دارای اقسام متعددی است از جمله: افسانه، ترانه، لالایی، چیستان، مثل، دعا، نفرین، ضرب‌المثل و... پژوهش حاضر به بررسی و تحلیل جنبه‌های گوناگون ادبیات عامیانه در گویش سنگسری می‌پردازد. هدف از این پژوهش بررسی تأثیر نوع معیشت و باورهای مردمان این سرزمین بر ادبیات عامیانه آنان است. بر اساس تحلیل‌های یافت‌شده، می‌توان گفت کاربرد ترانه‌های محلی و قصه‌های عامیانه، ارتباط تنگاتنگ با شیوه زندگی این مردمان که بر پایه دامپروری است، دارد. ضرب‌المثل نیز، علاوه بر ارتباط با شیوه زندگی آنان، بر پایه نکات اخلاقی، تعلیمی و باورهای عامیانه است. دعا، بر حسب نوع گویش سنگسرها، با ضرب آهنگ آرام و نفرین، با حالت خشم و کوبندگی که بیان‌گر احساسات گوینده است، بیان می‌شود. چیستان نیز، به عنوان نوعی بازی فکری در میان آنان رایج است.

کلیدواژه سنگسر، ادبیات عامیانه، فولکلور، گویش سنگسر